

Make it: work

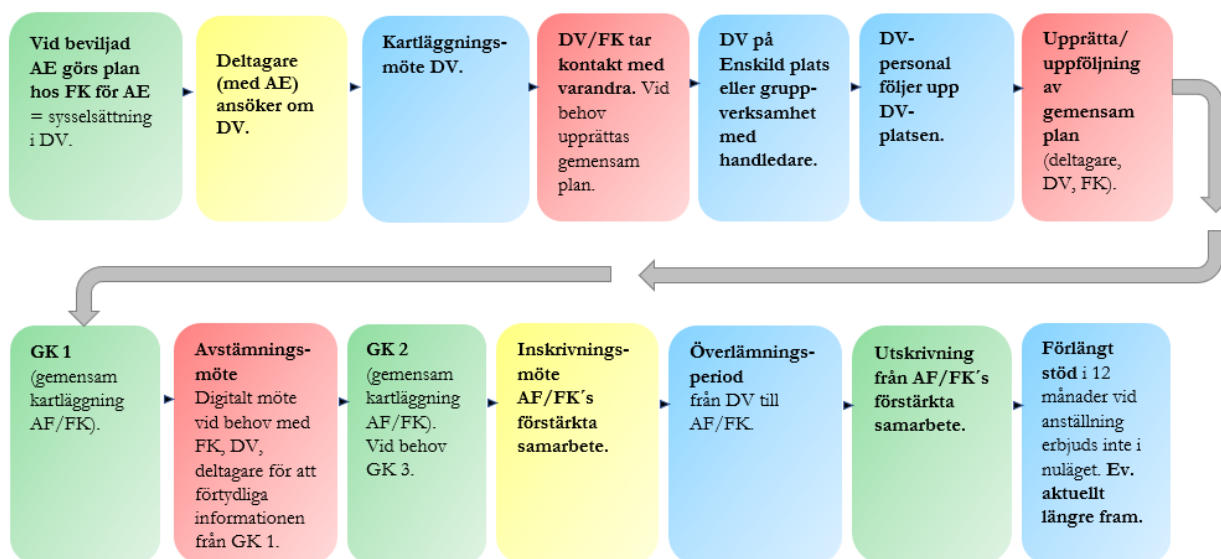
Från daglig verksamhet mot arbete

i samverkan mellan

Daglig verksamhet enligt LSS,

Funktionsstödsförvaltningen, Malmö stad och

Försäkringskassan

Slutrapport

Make it: work - ett samverkansprojekt via Finsam i Malmö

Anders Sjöholm

2022-04-29

Sammanfattning

Huvudmålet med Make it: work har varit att utveckla det befintliga samverkansarbetet mellan Daglig verksamhet enligt LSS (Funktionsstödsförvaltningen i Malmö stad) och Försäkringskassan för att möjliggöra för fler personer med insatsen daglig verksamhet och uppbär aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga från Försäkringskassan att närma sig arbetsmarknaden, få ett arbete och behålla det över tid.

För att utveckla stödet i att närma sig arbetsmarknaden har ett arbetsnärmande program utvecklats. Programmet består av ett antal gruppträffar där arbetslivets villkor diskuteras, hur socialförsäkringens ramar ser ut och vilka stegförflyttningar som behöver göras för att ta sig mot arbete med lön.

Kunskapsnivån om sammanhanget mellan daglig verksamhet och aktivitetsersättningen var generellt låg hos deltagarna. Därför har stegen som måste tas för att kunna nå ett arbete förtydligats, bland annat via en gemensam planering mellan deltagaren, Försäkringskassan och daglig verksamhet. Denna planering har sedan legat till grund för deltagarens genomförandeplan i daglig verksamhet.

Försäkringskassan har i ett tidigt skede samverkat med daglig verksamhet i deltagarnas individuella planeringar. Även om en deltagare bedömts ha ett flertal utvecklingsområden på sin väg mot arbete har Försäkringskassan tidigt i processen erbjudit gemensamma kartläggningar med Arbetsförmedlingen. Detta har skapat tydligare målbilder för deltagarna. Samtalen i projektet har gått från ”att så snabbt som möjligt nå arbete med lön”, till att i stället handla om ”att göra stegförflyttningar mot arbete”.

Daglig verksamhets och Försäkringskassans medarbetare har utbildats i samverkansmetoderna som Make it: work utarbetat. Daglig verksamhets medarbetare har också fått utbildning om ramarna för aktivitetsersättningen. Den utökade kunskapen har bidragit till ett mer kvalitativt stöd för brukare på väg mot arbete.

Gemensamt överenskomna rutiner är en grundförutsättning för hållbart samverkansarbete. En annan viktig faktor är tjänstepersonernas förhållningssätt och respekt gentemot varandras uppdrag. I Make it: work har det funnits en prestigelös laganda mellan daglig verksamhet och Försäkringskassan. En av projektmedarbetarna uttryckte det som att ”man gemensamt stöttar varandra i insatserna och planeringen”. Det goda arbetsklimatet är ett viktigt komplement till de överenskomna rutinerna.

Dialogerna i Make it: work's referensgrupp har lett till att vägarna mot arbete förtydligats även för personer som har daglig verksamhet och uppbär sjukersättning från Försäkringskassan. Utvecklingsarbete av samverkan mellan daglig verksamhet och Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö stad har också påbörjats. Målet är att skapa bättre vägar mot arbete för personer med daglig verksamhet och försörjningsstöd från kommunen.

Ett stöd för personer som nått anställning och därmed avslutat daglig verksamhet, har utarbetats. Arbetet med hur organiseringen av denna stödinsats, utan bistånd, ska se ut i framtiden kommer fortsätta.

Innehållsförteckning

Inledning.....	6
Bakgrund.....	6
Resurser och förutsättningar.....	7
Inledande fasen.....	7
Identifiering av deltagare.....	8
Deltagarnas väg i projektet.....	9
Samverkansprocess för stegförflyttningar.....	12
Implementering.....	14
Utbilda medarbetare i samverkansrutinerna.....	15
Statistik.....	16
Samarbete med arbetsgivare.....	18
DV – en väg mot studier eller lönearbete.....	19
Övergripande forum för samverkan.....	20
Förlängt stöd vid anställning.....	21
Corona-pandemins påverkan och effekter.....	22
Framgångsfaktorer – reflektioner från projektet.....	23
Fortsatt utvecklingsarbete.....	24

Bilagor

Samverkansprocess för stegförflyttningar mot arbete för personer som har AE

Från daglig verksamhet till arbetsmarknaden – en guide för LSS-personal

Enskild plats – en väg till arbete

Enskild plats – din väg mot studier eller arbete

Inledning

Det Finsam-finansierade samverkansprojektet Make it: work har genomförts av Daglig verksamhet enligt LSS (Funktionsstödsförvaltningen, Malmö stad) och Försäkringskassan. Projektet har sträckt sig från 2020-04-01 till 2022-03-31 och målet var att fler personer i målgruppen (LSS personkrets 1 och 2) skulle erbjudas hållbara metoder för att närma sig arbetsmarknaden eller övergå i lönearbete. Detta skulle framför allt ske genom att Daglig verksamhet och Försäkringskassan skulle utveckla och förbättra befintliga samverkansstrukturer samt att ett arbetsnärmande program med fokus på arbete skulle utarbetas och implementeras.

Make it: work startade i samband med att Corona-pandemin började påverka vardagslivet i Sverige. Pandemins påverkan på projektet redovisas i ett särskilt avsnitt.

Bakgrund

Daglig verksamhet enligt LSS (DV) ska erbjuda sysselsättning för personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller förvärvad hjärnskada och anordnas av kommunen. Ett övergripande mål är att utveckla den enskildes möjlighet till arbete på kortare eller längre sikt.

För den som har aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga (AE) från Försäkringskassan (FK) finns en planering mellan personen och FK för vilka aktiviteter man ska delta i för att närma sig arbetsmarknaden. För personer som har ovan nämnda diagnoser är ofta deltagande i DV en del av planering för AE-perioden. *(Aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga från FK är en ersättning som man kan få mellan 19 och 29 år om man har en sjukdom eller en funktionsnedsättning som gör att man inte kan arbeta under minst ett år.)*

DV och FK har tillsammans en viktig roll i att stötta DV-brukare med AE mot arbete. 2012 - 2013 genomfördes ett samverkansprojekt, Finsam Unga (finansierat via Finsam), för att skapa rutiner för samverkan mellan FK, DV, LSS-myndigheten och Arbetsförmedlingen (AF). Finsam Unga resulterade i att antalet dv-brukare som gjorde stegförflyttningar mot arbete ökade avsevärt. Samverkansrutinerna kompletterades 2018 genom ett skriftligt uppföljningsformulär som togs fram gemensamt av DV och FK.

Sedan Finsam Unga har samverkansarbetet fortlöpt men för att förbättra vägarna mot arbete och höja kvalitén på samverkan mellan DV och FK togs initiativet till Make it: work.

Riksrevisionen har i en rapport framhållit att det saknas insatser på en nivå mellan daglig verksamhet och arbetslivsinriktad rehabilitering. Inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ställs högre krav på individen och i rapporten lyfts att det behövs insatser även för personer som behöver längre tid för att närma sig arbetsmarknaden (RiR 2015:7, 51). LSS-utredningen lyfter att personer som deltar i daglig verksamhet inte är en prioriterad målgrupp för Arbetsförmedlingen och framhåller att det därför kan finnas behov av särskilda insatser för att undanröja hinder för övergångar till arbete för denna grupp (SOU 2018: 303).

Avsaknaden av insatser på en nivå mellan DV och arbetslivsinriktad rehabilitering visar på behovet av samverkan mellan berörda aktörer för att underlätta övergången från daglig verksamhet till reguljär arbetsmarknad. Även i Malmö har det identifierats att skillnaden i kravnivå mellan LSS-insatsen DV och AF/FK's arbetslivsinriktade rehabilitering varit förhållandevis stort vilket inte gett optimala förutsättningar för deltagaren att närma sig lönearbete.

Resurser och förutsättningar

Projektet har haft 2,5 heltidstjänster till sitt förfogande fördelat enligt följande:

- DV – två handledare från Enskilda platser DV á 50 procent och en insatsledare á 100 procent.
- FK – en försäkringsutredare för aktivitetsersättning á 50 procent.

Projektets styrgrupp har utgjorts av enhetschef från Försäkringskassan, sektionschef från DV samt projektets insatsledare.

AF tillfrågades om de önskade medverka i projektansökan till Finsam. AF tackade nej med hänvisning till redan existerande samverkansrutiner mellan AF/FK. Man hänvisade också till att det var oklart kring möjligheterna för AF att delta i projektet på grund av en större omorganisering av myndigheten vid denna tidpunkt (2019).

Det arbetsnärmande programmet, som bestått av individuella möten och gruppträffar, har varit projektdeltagarnas ingång till Make it: work. Dessa har arrangerats i Funktionsstödsförvaltningens lokaler.

För att underlätta implementeringen i ordinarie verksamhet efter projektslutet har projektet organiserats via den befintliga dagliga verksamheten Enskilda platser som vänder sig till den målgrupp inom DV som generellt sett är närmst att ta steget mot arbete. Enskild plats är en DV-form där sysselsättning sker ute på en arbetsplats där arbetsplatsens medarbetare står för den dagliga handledningen. FK's projektmedarbetare som deltagit i projektet på 50 procent har resterande arbetstid arbetat med andra aktivitetsersättningsärenden. Under projektet har denna medarbetare, en dag i veckan, haft sin arbetstid förlagd till samma lokaler som DV's projektmedarbetare.

40 deltagare var planerade att genomgå insatser via Make it: work. Majoriteten av deltagarna uppbar aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga när de började i Make it: work men även deltagare med sjukersättning från FK eller försörjningsstöd från Malmö stad har funnits representerade.

Inledande fasen

De första 6 veckorna av projektiden ägnades åt att utforma ett arbetsnärmande program (se sidan 10) och identifiera deltagare. Dialogen mellan FK och DV som detta medförde gav även utrymme till att få kunskap om varandras uppdrag, möjligheter och utmaningar.

Möjligheterna som projektformen erbjöd skapade en mycket positiv dynamik i arbetsgruppen men redan under uppstartsperioden fanns tankarna på implementeringen med i metodutvecklingsarbetet. Detta för att skapa hållbara arbetsprocesser som skulle vara applicerbara även i ordinarie verksamhet, inte bara under projektiden.

Grundplanen var att ta in deltagarna löpande under projektiden. Detta för att efter hand kunna utvärdera och revidera projektets insatser. För att skapa ett tillräckligt stort underlag att utgå ifrån under resten av projektiden så startades två grupper av arbetsnärmande program upp samtidigt (totalt 14 deltagare) i maj 2020. Därefter hölls en grupp i taget av arbetsnärmande programmet.

Erfarenheter från de två inledande grupperna som är särskilt värda att beakta är den omfattande dokumentation som åligger FK respektive DV samt möteslogistiken. Att hitta mötestider där

samtliga mötesdeltagare haft möjlighet att medverka krävde en stor flexibilitet hos såväl FK som DV. För att skapa största möjliga enhetlighet i stödet och planeringen har också tid avsatts till att informera andra personer som haft en central roll i deltagarens liv.

Identifiering av deltagare

Huvudsakligen har projektmedarbetarna gemensamt identifierat de deltagare som erbjudits delta i Make it: work medan några deltagare själva uttalat sitt intresse. Under projektets gång har det visat sig, i vissa fall, att FK och DV haft olika bilder av deltagarnas förutsättningar. DV har skapat sin bild utifrån den DV som deltagaren varit sysselsatt i medan FK haft en annan bild, till exempel via läkarutlåtanden, sammanfattande dokumentation från AF/FK etc. Ibland har DV sett att brukaren varit närmre en stegförflyttning mot arbete än vad FK sett men även tvärtom. I dessa fall har deltagandet i projektet skapat en gemensam bild vilket är en förutsättning för att tillsammans med deltagaren sätta upp rimliga mål både på kortare och längre sikt.

Dialogen som fördes under identifieringsarbetet medförde också att FK och DV fick inblick i varandras uppdrag och yrkesroller och utgör en av grundstenarna till den enhetlighet som råder nu mot slutet av projektet och kommer följa med in i ordinarie verksamhet.

DV bjöd in deltagaren till ett inskrivningsmöte tillsammans med FK. Ett fåtal deltagare tackade nej, några för att de var nöjda med sin situation som den var och några för att de förmodligen inte hade kännedom om sammanhanget och ramarna för AE. I något fall där deltagare tackat nej till Make it: work så har i stället FK kallat till ett avstämningsmöte för att förtydliga ramarna för AE och hur deltagarens DV-insats har ett samband med AE. DV och FK kunde då gemensamt motivera deltagaren genom att berätta om Make it: work som en möjlighet att närma sig arbetslivet och självförsörjning. En slutsats att dra är att ju mer kunskap deltagaren och dess nätverk har om sammanhanget mellan DV och AE desto högre blir motivationsgraden att göra stegförflyttningar mot arbete.

Deltagarnas väg i projektet

Gemensam planering mellan deltagaren, FK och DV

För deltagarna har ingången i projektet skett via ett individuellt inskrivningsmöte med FK och DV. Vid detta möte tydliggjordes syftet med Make it: work och deltagarens tidigare erfarenheter, förutsättningar samt nätverk kartlades. En gemensam plan mellan deltagaren, FK och DV upprättades vid detta möte. Denna plan låg sedan till grund för brukarens genomförandeplan i DV.

Ett typexempel på den gemensamma planen för deltagare med AE ses nedan:

Namn: P. P:son

Val av aktivitet och motivering	
Deltagande i FINSAM projektet Make it Work i syfte att du ska få stöd i att närma dig arbetsmarknaden och på sikt bli redo för deltagande i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan	
Datum som aktiviteten ska pågå	
Start 2021-09-07 inskrivning	
Hur många dagar och timmar per vecka kommer aktiviteten att genomföras	
1 gång per vecka under perioden 2021-09-28—2021-11-09 cirka (avser gruppträffar)	
Aktiviteter	
• Delta i arbetsnärmande programmet - gruppträffar med information och erfarenhetsutbyte • Studiebesök på arbetsplatser (eventuellt ej möjligt på grund av corona) • Fortsatt praktik vid Café Bryggan inom daglig verksamhet • Utöka tidsomfattningen på Café Bryggan • En gemensam kartläggning tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och daglig verksamhet där du kan få info om vad samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen är samt att vi tillsammans stämmer av om arbetslivsinriktad rehabilitering (AF/FK) kan vara ett nästa steg för dig eller om du behöver öva på något mer inom daglig verksamhet först.	
Så här ska aktiviteten följas upp	
Datum	
Nov/dec 2021	Individuellt möte för fortsatt planering
Cirka dec 2021	Gemensam kartläggning med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och daglig verksamhet

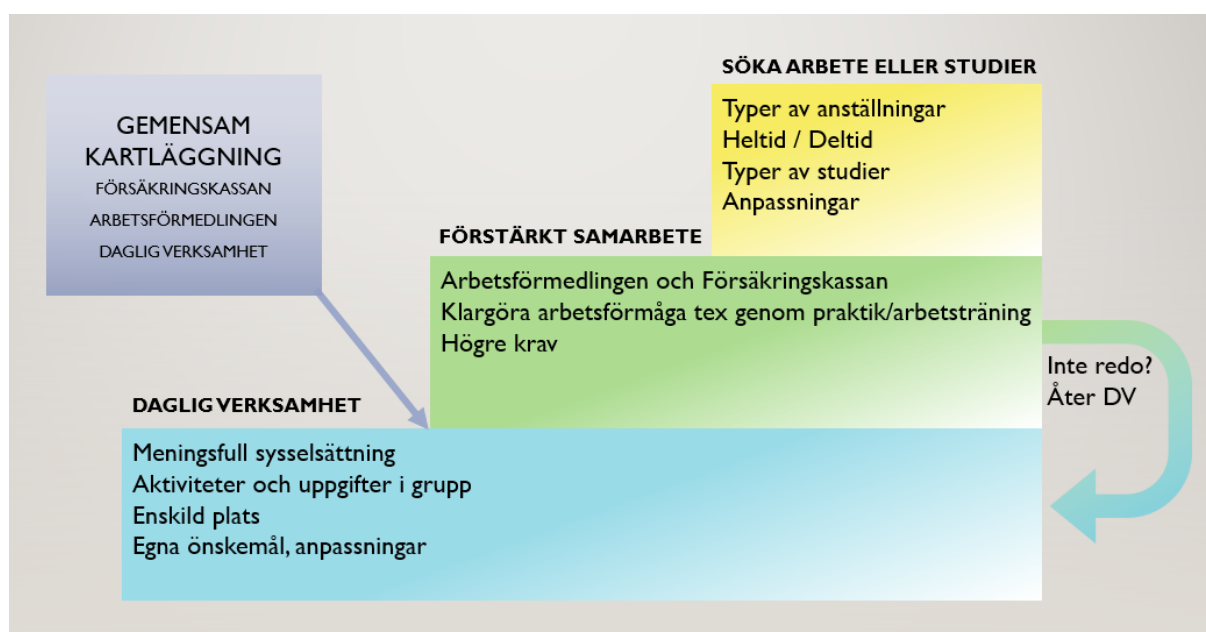
Övrigt:

Du har hel aktivitetsersättning beviljad till och med januari 2023

Arbetsnärmande programmet och Stegen

Under projektets gång har det arbetsnärmande programmet innehåll reviderats vid ett flertal tillfällen, både mindre justeringar såväl som mer omfattande förändringar. Programmets huvudsakliga aktivitet har varit gruppträffar med deltagare, inledningsvis grupper om 7 deltagare och 7 gruppträffar. Med tiden konstaterades att det var mer fördelaktigt med färre deltagare och ett färre antal träffar. Detta skalades ner i etapper i takt med att innehållet för träffarna reviderades. Det framkom ett behov av att diskutera andra teman än som hade planerats initialt. Fokus skiftade från lönearbete och arbetslivet till att i högre grad tydliggöra stegen mot arbete. Syftet var att stärka deltagarens kunskap om sammanhanget de ingår i och därmed skapa delaktighet i sin väg mot arbetsmarknaden.

I stället för att diskutera till exempel hur regler gällande rökning, mobilanvändning och klädkod kan se ut på en arbetsplats, identifierades ett större behov av att tydliggöra hur vägen mot ökad självständighet och anställning kan se ut. Många deltagare i programmet hade inte kunskap om varför de hade en viss typ av ersättning eller vad FK och AF faktiskt erbjuder för insatser vid inskrivning. Illustrationen nedan, kallad Stegen, togs fram för att förtydliga skillnaderna mellan daglig verksamhet och att ingå i förstärkt samarbete mellan AF och FK.

Stegen kom att bli ett viktigt verktyg för det arbetsnärmande programmet. I uppstarten av projektet var fokus på arbete med lön och deltagarna var inte medvetna om de steg som måste tas innan en anställning. I och med Stegen bröts målet arbete med lön ner till delmål som vid gruppträffarna benämndes som stegförflyttningar. Det blev tydligt att myndighetsprocesser kan upplevas röriga och behöva förtydligas och upprepas för att bli förståeliga för deltagarna i det arbetsnärmande programmet. För att ytterligare tydliggöra vägarna har AF och FK's medarbetare deltagit vid grupptillfällen för att informera om AF/FK's förstärkta samarbete. En positiv sidoeffekt av dessa informationstillfällen har varit att projektdeltagarna också fått ett ansikte på tjänstepersoner de kan komma att träffa vid framtida möten. Några deltagare har uttryckt att de känt sig mindre nervösa inför dessa möten då "de vet vem de ska träffa".

Gruppträffarna skiftade karaktär successivt, från att i början mer vara som föreläsningar med Powerpointpresentationer om arbetsmarknadens krav och regler till att i stället ge mer utrymme för diskussion med öppna och breda frågor om deltagarnas egna erfarenheter och mål.

Powerpointpresentationerna kortades ned och gjordes mer luftiga, vilket sänkte tempot och gav tid åt reflektion och djupdykningar i teman efter behov och önskemål. Möjligheten att utveckla metoderna efter hand bidrog till lyhördhet och öppenhet inför att anpassa och förändra både innehåll och format inför kommande gruppträffar. Att minska gruppstorlekarna ledde även till att det skapades mer tid till individuell planering och underlättade schemaläggningen av gemensamma möten och kartläggningar.

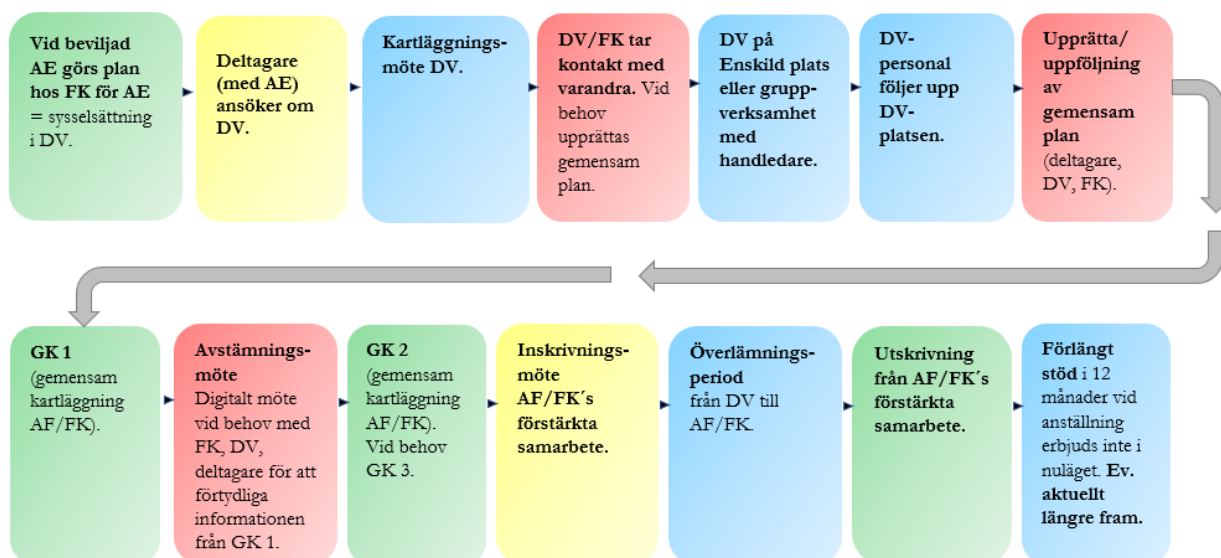
Arbetsnärmande programmet innebar också att projektmedarbetarna fick ökad kännedom om deltagarnas individuella förutsättningar att göra stegförflyttningar mot arbete. Denna kännedom låg sedan till grund för planeringen och utformning av stödet på deltagarens DV.

I ordinarie verksamhet kommer arbetsnärmande programmet i grupp (5-6 personer) erbjudas vid två tillfällen/år. Utöver detta kommer arbetsnärmande programmet även att erbjudas individuellt.

Efter avslutat arbetsnärmande program reviderades den gemensamma planen vid ett individuellt möte med deltagaren, DV och FK. I exemplet på sidan 9 blev nästa steg att påbörja enskild plats via DV med målet att boka ytterligare ett möte med AF (Gemensam kartläggning 2) för fortsatt dialog om eller när det skulle kunna bli aktuellt att delta i arbetslivsinriktad rehabilitering via AF/FK's förstärkta samarbete.

Samverkansprocess för stegförflyttningar mot arbete för personer som har AE

Figuren nedan är en översikt av den samverkansprocess DV och FK gemensamt utarbetat under projektiden och ska fungera som en manual eller stöd för tjänstepersonerna i det framtida samverkansarbetet. Till varje delsteg finns en förklarande text där syftet med delsteget förklaras och kontaktvägar samt ansvarsfördelning är tydliggjord, se bilaga.

Utgångspunkten var en teoretisk modell som reviderades efter hand utifrån de praktiska erfarenheter som gjordes under projektiden.

Delstegen nedan har identifierats som särskilt viktiga för det framtida samverkansarbetet och beskrivs mer detaljerat i bilagan.

DV/FK tar kontakt med varandra. Vid behov upprättas gemensam plan.

Redan vid uppstarten av DV-insatsen är en kontakt mellan DV och FK mycket betydelsefull. Vid "Kartläggningsmöte DV" ombeds brukaren ge muntligt samtycke till att DV får kontakta FK. Möjlighet finns då att stämma av om FK's underlag ger samma bild av deltagarens förutsättningar som arbeidskonsulent i DV fått via kartläggningsmöten med deltagaren och LSS-myndighetens beställningstext.

I de fall där deltagaren har aktivitetsersättning är det av vikt att arbeidskonsulenten får kännedom om planeringen för denna. Deltagaren kan i vissa fall ha svårigheter att själv återge planeringen den har tillsammans med FK. FK brukar även ha tillgång till relevant information om tidigare arbetsmarknadsrelaterade insatser (till exempel dokumentation från tidigare insatser via AF/FK) som oftast inte framgår i tillräcklig utsträckning i beställningstexten från LSS-myndigheten.

Denna första kontakt mellan DV och FK säkerställer att deltagaren får en planering av DV-insatsen som motsvarar hans förutsättningar och att det långsiktiga målet redan vid uppstarten av DV är att göra stegförflyttningar mot arbete.

Om behov finns bokas ett möte med deltagaren, DV och FK. Ett sådant möte kan tydliggöra sambandet mellan aktivitetsersättningen och DV-insatsen samt ha en motiverande effekt för deltagaren. Den motiverande effekten är påtaglig i de fall där deltagare har en bild av att DV ”inte är riktigt jobb och inte leder någon vart”.

**Upprätta/
uppföljning
av
gemensam
plan
(deltagare,
DV, FK).**

När deltagaren varit sysselsatt i DV under en period är det aktuellt att gå vidare i processen till steget ”Upprätta gemensam plan”. Vid detta steg görs en gemensam planering mellan deltagaren, FK och DV. Under mötet diskuteras vilka områden som behöver utvecklas hos deltagaren för att kunna närma sig arbete.

Vid behov kan också deltagarens övriga nätverk kartläggas för att på så sätt identifiera om andra insatser är aktuella för att underlätta stegförflyttningar mot arbete. Exempel på kompletterande insatser kan vara kontakt med habiliteringen eller boendestöd. Planeringen kan även innefatta att deltagaren

erbjuds Gemensam kartläggning (delsteg ”GK 1”) där information ges om AF/FK’s förstärkta samarbete (se nedan).

**GK 1
(gemensam
kartläggning
AF/FK).**

Gemensam kartläggning (GK) är en nationell samverkansrutin i överenskommelse mellan AF och FK. Den gemensamma kartläggningen är ett möte där, förutom AF och FK, även DV deltar. Andra nyckelpersoner i deltagarens nätverk, till exempel god man, boendepersonal eller vården, kan också delta.

Vid GK 1 ges information om syftet med och förutsättningarna för AF/FK’s förstärkta samarbete vilket är att klargöra förutsättningarna för arbete, eventuella behov av anpassningar samt hur många timmar man skulle kunna lönearbeta. Deltagaren redogör för sina förutsättningar och tidigare erfarenheter samt har möjlighet att ställa frågor och vid behov kan DV-

personal ge stöd i detta.

Deltagaren, FK eller DV kan vid behov boka ett separat avstämningsmöte innan det är aktuellt med GK 2. Vid avstämningsmötet kan det som diskuterats vid GK 1 tydliggöras och eventuella frågor och funderingar kan fångas upp.

Om det inte är aktuellt att ta ytterligare steg mot arbete via GK 2 eller inskrivning i AF/FK’s förstärkta samarbete har deltagarens utvecklingsområden identifierats vid GK 1. Detta ligger sedan till grund för Genomförandeplanen i DV.

En GK kan med fördel genomföras tidigt i processen för att skapa en tydlig målbild och ökad motivation.

**Överlämnings-
period**
från DV till
AF/FK.

När en deltagare skrivs in i AF/FK's förstärkta samarbete så kan DV-insatsen finnas kvar med avbrott i verkställighet under tre månader. Syftet med denna period är att möjliggöra en så smidig övergång som möjligt från DV till förstärkta samarbetet som är AF/FK's samverkansform för att klargöra förutsättningarna för arbete och eventuella behov av anpassningar. Under överlämningsperioden kan dv-handledare informera arbetsförmedlaren om erfarenheter gjorda inom DV samt delta vid gemensamma uppföljningar på arbetsträningsplatsen.

Om det inom överlämningsperioden blir aktuellt att återgå till DV behöver deltagaren inte göra en ny ansökan om DV-insatsen. Vetskapen om att DV-insatsen finns kvar i bakgrunden har en lugnande effekt på den osäkerhet vissa deltagare sagt sig känna inför att ta detta steg mot arbetsmarknaden. En viktig faktor är också att DV-handledaren under tre månader finns tillgänglig för deltagaren även om det är AF och FK som har ansvaret för planering och uppföljning.

Implementeringen

Samverkansprocessen som utarbetats under projektiden kommer utgöra grundstommen i den fortsatta samverkan mellan DV och FK. Varje onsdag förmiddag sedan projektstarten har samtliga projektmedarbetare träffats i Enskilda platser's lokaler för arbetsmöten där reflektioner kring samverkansarbetet diskuterats med resultatet att samverkan fortsatt kunnat utvecklas. Make it: works styrgrupp har beslutat att DV och FK's medarbetare framöver ska träffas var sjätte månad för att bibehålla, och vid behov revidera, samverkansprocessen.

Även om AF inte varit en formell medlem i Make it: work har de medverkat en gång per kvartal vid projektets arbetsmöten. I ordinarie verksamhet kommer avstämningsmöten med AF, DV och FK hållas två gånger/år för att bibehålla och revidera samverkansformerna.

För mer övergripande samverkansfrågor kring att skapa vägar mot arbete för DV's målgrupp finns en referensgrupp (se sidan 20) som träffas var sjätte månad. I denna grupp deltar representanter från DV, AF, FK och Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö stad

En framgångsfaktor som identifierats under Make it: work är att samverkansparterna haft möjlighet att diskutera mer övergripande frågor för att skapa en gemensam bild och utgångspunkt. De forum för samverkan i ordinarie verksamhet som beskrivits ovan är en av nycklarna till att bibehålla och utveckla samverkansarbetet över tid.

Utbilda medarbetare i samverkansrutinerna

Under projekttiden organiserades samverkansarbetet mellan FK och DV via den dagliga verksamheten Enskilda platser. En viktig del av projektet har varit att få kunskap om varandras uppdrag och om ramarna för AE respektive DV. Denna kunskap gav en insikt till projektmedarbetarna om sammanhanget en DV-brukare med AE befinner sig i.

För en del DV-brukare som nyligen beviljats DV-insatsen och har förutsättningar att göra stegförflyttningar mot arbete kan det bli aktuellt att starta i en arbetsinriktad gruppverksamhet med handledare för att längre fram börja på enskild plats. För att brukaren ska erbjudas rätt stöd och planering redan i gruppverksamheten är det av största vikt att även handledarna i dessa verksamheter får kunskap om ramarna för AE och samverkansrutinerna. Make it: work har utbildat DV-medarbetare i 28 olika dagliga verksamheter, DV's ledningsgrupp samt lokala handläggare för AE vid Försäkringskassan. Den utökade kunskapen hos DV-handledarna, i kombination med brukarens höjda medvetenhet om sammanhanget via Make it: wok, har gjort en märkbar skillnad i hur stödet utformats för de DV-brukare som varit aktuella för att ta ett steg mot arbete. Redan vid uppstart i en gruppverksamhet kan en plan göras för vad brukaren behöver utveckla för att bli aktuell för enskild plats och som långsiktigt mål lämna DV för insatser via AF/FK i stället.

Även om det finns en grundstruktur för hur stödet ska utformas finns ett behov av individuella anpassningar. För att bibehålla dynamiken och uppdatera kunskapen kommer fortbildningstillfällen erbjudas löpande även efter avslutat projekt. Ett kompletterande skriftligt material, *Från daglig verksamhet till arbetsmarknaden – en guide för LSS-personal*, har utarbetats, se bilaga.

Handledare i dagliga verksamheter som riktar sig till brukare vars hinder är social isolering och låg närvarograd har erbjudits extra utbildningsinsatser inom ramarna för projektet. FK har också varit delaktiga vid dessa utbildningstillfällen. Målet var att fånga upp ett större antal brukare än tidigare genom att, via handledarna, informera brukarna om ramarna för AE samt vilka möjligheter som finns att ta sig in på arbetsmarknaden.

Handledarnas ökade kunskaper har inneburit att de mer effektivt kunna fånga upp signaler från brukare med önskemål eller förutsättningar för att närma sig arbete. Dessa signaler har sedan förmedlats vidare till arbetskonsulent i DV och FK för att därefter påbörja en gemensam planering med målet stegförflyttning mot arbete. Under hösten 2021 gjordes en kartläggning av en daglig verksamhet som riktar sig till denna målgrupp vilket har lett till att en brukare deltog i Make it: work samt att ytterligare två brukare kommer ta del av arbetsnärmande programmet under våren 2022. Dessutom har en brukare påbörjat enskild plats med möjlighet till anställning.

En erfarenhet som gjorts under projekttiden är att ju mer kunskap personal inom DV har om vägarna mot arbete, ju högre blir intresse- och motivationsgraden hos DV-brukare att ha arbete som mål. Glappet mellan AF/FK's arbetslivsinriktade rehabilitering och DV som nämns i inledningen av denna rapport har blivit betydligt mindre sedan projektstart på grund av den ökade kunskapen hos DV's medarbetare.

Statistik 2020-04-01 till 2022-03-31

Projektet sträckte sig från 2020-04-01 till 2022-03-31. En delaktivitet i projektet har förlängts till 2022-12-31 då den inte kunnat genomföras som planerat på grund av Corona-pandemin. Denna förlängning möjliggör även att redan inskrivna deltagare kan följas i SUS (Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet) till och med 2022-12-31.

40 deltagare var planerade att delta i Make it: work. Antalet deltagare minskades till 32 under projektets gång, dels på grund av corona-pandemins effekter, dels på grund av att aktiviteten ”Utbilda medarbetare” visade sig ha en central roll och därmed prioriterades. Utvecklingsarbetet av samverkansmetoder bedömdes inte bli lidande på grund av det minskade deltagarantalet.

Antal deltagare	Totalt	Kvinnor	Män
	32	12 (38%)	20 (62%)
Varav sysselsatt i gruppverksamhet vid inskrivning	19	8	11
Varav sysselsatt på enskild plats vid inskrivning	13	4	9

Andelen kvinnor i Make it: work har varit cirka 3% lägre än i hela DV. Andelen män i Make it: work har varit cirka 3 % högre än i hela DV.

Ersättning vid inskrivning	Totalt	Kvinnor	Män
Aktivitetsersättning FK	29	10	19
Sjukersättning FK	2	1	1
Försörjningsstöd	-	-	-
Ingen ersättning	1	1	-

Stegförflyttningar inom DV under projektiden	Totalt	Kvinnor	Män
	19	8	11
Grupp till enskild plats	6	3	3
Enskild plats till annan enskild plats	4	1	3
Grupp till annan grupp	1	-	1
Utökad tidsomfattning	8	4	4

Stegförflyttningar inom DV har varit ett delsteg för att på sikt göra en förflyttning till AF/FK's förstärkta samarbete.

AF/FK Gemensam kartläggning	Totalt	Kvinnor	Män
Till och med 2022-03-31	22	8	14
Inplanerade efter 2022-03-31	3	2	1

Vid AF/FK's gemensamma kartläggning ges information om syftet med och förutsättningarna för AF/FK's förstärkta samarbete (klargöra förutsättningarna för arbete och eventuella behov av anpassningar).

Utskrivning till	Totalt	Kvinnor	Män
AF/FK Förstärkt samarbete	15	5	10
Lönearbete	1	1	-
Studier	1	-	1
Åter DV	5	2	3
Ännu inte utskrivna	9	4	5

Det förväntade utfallet var att 50% av deltagarna skulle ha övergått i lönearbete efter projektets två år. En deltagare har nått lönearbete.

En anställning för en person med daglig verksamhet och aktivitetsersättning föregås i så gott som samtliga fall av deltagande i det förstärkta samarbetet mellan AF/FK. Syftet är att först klarlägga om förutsättningar finns för lönearbete, eventuell grad av arbetsförmåga samt eventuella behov av anpassningar för att lönearbete ska vara möjligt. Stegen som föregår en anställning tar viss tid i anspråk vilket medför att projektiden varit för kort för att veta vad utfallet kommer bli efter AF/FK's förstärkta samarbete.

53% (17 av Make it: works 32 deltagare totalt) har efter projektets två år gjort stegförflyttningar mot arbete och skrivits ut mot AF/FK's förstärkta samarbete, lönearbete eller studier.

Om de 9 deltagare som ännu inte skrivits ut, på grund av den förlängda registreringstiden i SUS, räknas bort från totala antalet deltagare så blir utfallet följande:

74% (17 av 23 utskrivna deltagare) av de deltagare som skrivits ut ur SUS 2022-03-31 har gjort stegförflyttningar mot AF/FK's förstärkta samarbete, lönearbete eller studier.

Det faktiska utfallet 2022-12-31 kommer redovisas i en komplettering till slutrapporten och i tertialrapport till Finsam.

Deltagaren som inom projektiden nått lönearbete har blivit anställd i Malmö stad via en anställning riktad till DV-brukare. Ytterligare två deltagare har under projektiden påbörjat enskild plats i Malmö stad som en förberedelse inför samma typ av anställning.

Samarbete med arbetsgivare

En av projektets delaktiviteter som inte kunnat genomföras som planerat på grund av Corona-pandemin är att utveckla forum för möten mellan projektmedarbetarna, arbetsgivare och personer från projektets målgrupp. Denna delaktivitet har i samråd med Finsam förlängts till och med 2022-12-31. Forumträffar för arbetsgivare kommer genomföras under hösten 2022 och i början av 2023 redovisas som en komplettering till denna rapport.

Planen är att bjuda in ett antal arbetsgivare som DV redan har samarbete med till en frukostträff för att föra dialog kring hur de upplever nuvarande samarbete och vad som skulle kunna utvecklas. Därefter kommer arbetsgivarnas kontakter i näringslivet som bedöms vara potentiella samarbetspartners med DV att efterfrågas. Dessa nya kontakter kommer sedan i sin tur att bjudas in till frukostträff där erfarenheterna från tidigare träffar tas tillvara för att skapa nya samarbeten samt för att få nya förslag på näringslivskontakter. Målet är att få en frukostträff att generera nya arbetsgivarkontakter som i sin tur bjuds in till nya frukostträffar.

I enskilda kontakter med arbetsgivare har diskussionen tidigare handlat om att skapa möjlighet till enskild plats inom ramen för DV (dvs praktik på en arbetsplats). I samband med det förbättrade samarbetet mellan DV, FK och AF har DV skjutit fram positionerna. Redan vid uppstart av enskild plats på ett företag informeras arbetsgivaren om att det framöver kan bli aktuellt att den enskilda platsen kan övergå till en arbetsträningsplats via AF och att frågan om anställningsmöjlighet kan komma från AF längre fram i processen. Som ett led i detta har den 8-sidiga informationsbroschyren "Enskild plats – en väg mot arbete" tagits fram, se bilaga.

DV – en väg mot studier eller lönearbete

För personer aktuella för DV i framtiden, till exempel avgångselever från gymnasiet, finns förhållandevis ofta en föreställning om att man ”fastnar” i DV utan några större möjligheter att nå arbetsmarknaden. För att skapa en tydligare bild av att DV kan vara ett steg mot arbetsmarknaden har den 8-sidiga informationsbroschyren ”Daglig verksamhet – din väg mot studier eller lönearbete” tagits fram, se bilaga.

Broschyren som främst riktar sig till DV:s målgrupp vänder sig också till personer som ofta förekommer i målgruppens nätverk, till exempel anhöriga, habiliteringspersonal, LSS-myndigheten, gode män och personal inom gymnasieskolan.

Övergripande forum för samverkan

Referensgrupp

Sedan fem år tillbaka har AF, DV och FK fört övergripande dialoger om samverkan i en referensgrupp. Fokus har varit på hur vägarna mot arbete för DV-brukare med AE kunnat förbättras. Kring DV-brukare med försörjningsstöd från Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö stad (ASF) har det inte funnits några upparbetade samverkansrutiner. AF, DV och FK såg, utifrån sina respektive uppdrag, ett behov av att utveckla samverkan med ASF. Under 2019 bjöds en socialsekreterare från ASF in till referensgruppen och deltog vid något tillfälle. Då behovet av samverkan med ASF var olika för AF, DV och FK så fanns önskemål om representanter från ASF med en mer övergripande roll. Sedan 2021 representeras ASF av sektionschefer från ekonomiskt bistånd och från arbetsmarknadsavdelningen.

Samverkan DV och ASF

Vid referensgruppsmöte i februari 2022 identifierades ett samverkansbehov från både ASF och DV för att gemensamt kunna utforma samverkansprocesser och insatser riktade till personer med försörjningsstöd och DV-insats. Riktlinjer för hur en långsiktigt hållbar samverkan mellan DV och ASF skulle kunna se ut kommer utarbetas under våren 2022. En del av erfarenheterna från samverkansarbetet mellan FK och DV i Make it: work bedöms kunna appliceras även i samverkansarbetet mellan ASF och DV.

Samverkan FK, AF och ASF

FK har i uppdrag att erbjuda och tillsammans med AF genomföra så kallade omställningsmöten. Det finns också ett uppdrag kring att antalet omställningsmöten ska öka. Omställningsmöten erbjuds personer som inte får ersättning från FK, det vill säga fått avslag på nyansökan eller förlängningsansökan, och syftar till att lotsa dessa personer vidare. AF är inte alltid den part som ska genomföra planen som görs vid ett omställningsmöte utan det kan då tex vara kommunen och ASF. En förhållandevis stor andel personer tackar idag nej till omställningsmöten och att kunna erbjuda representant från kommunen skulle kunna bidra till en ökning av antalet omställningsmöten. FK uttryckte önskemål om att tillsammans med ASF skapa rutiner för hur ASF ska bjudas in till omställningsmöten då representation behövs. Detta ska då generera i mer hållbara planer för hur individen ska kunna få rätt stöd och nå självförsörjning. Rutiner för omställningsmöten är nu framtagna.

Vägar till arbete för dv-brukare med sjukersättning från FK

Sjukersättning från FK är en ersättning som man kan få om man är mellan 19 och 64 år och har en sjukdom eller funktionsnedsättning som gör att man aldrig kommer att kunna arbeta, varken nu eller i framtiden.

Det har tidigare varit sällsynt att dv-brukare med sjukersättning varit aktuella för stegförflyttningar mot arbete. Två personer med sjukersättning har deltagit i Make it: work och därefter blivit aktuella för anställningar i Malmö stad. DV-personalens stödfunktion i dessa ärenden har gjort att kunskapen om ramarna för sjukersättning ökat och att tydliga kommunikationsvägar med FK och AF skapats. Bland annat har Försäkringskassan utsett en kontaktperson gentemot DV vilket skapat en tydligare och effektivare process.

Referensgruppen kommer fortsättningsvis att träffas med halvårsintervaller för att fortsatt utveckla samverkan och skapa vägar mot arbete.

Förlängt stöd i ett år vid anställning i syfte att behålla arbete över tid

Metoden supported employment är ett individanpassat stöd som riktar sig till personer med funktionsnedsättning som önskar stöd i att nå ett arbete men betonar även vikten av stöd i att behålla ett arbete. Den dagliga verksamheten Enskilda platser metoder utgår från supported employment med fokus på att ge stöd på vägen till arbetsmarknaden. När en DV-brukare når en anställning avslutas DV-insatsen och därmed kan inte stöd i behållandefasen erbjudas inom ramarna för DV.

Förutom att Make it: work utvecklat metoder för att stötta deltagare i att göra stegförflyttningar mot arbetsmarknaden har även ett ett-årigt stöd för personer som nått anställning utformats. Stödet riktar sig både till den anställde och till arbetsgivaren. Fyra personer som anstälts i Malmö stad har erbjudits denna typ av stöd under projektiden. Stödet har utförts av handledare från Enskilda platser.

I dialog med Arbetsförmedlingen, FK, deltagare och arbetsgivare utformades stödet till att innehålla följande:

- Utformning av pedagogiska hjälpmedel på arbetsplatsen.
- Råd och stöd vid anpassningar av nya arbetsuppgifter.
- Råd och stöd vid förändringar på arbetsplatsen.
- Kontakt med arbetsgivare eller kollegor.
- Vid behov kontakt med god man/företrädare/andra stödpersoner
- Tipsa om kompletterande stödsatser vid behov.

För den anställde handlar stödet om att skapa ett hållbart arbetsliv på längre sikt. Erfarenheter gjorda under projektiden är att arbetsgivare ser fördelar i att DV-handledare finns tillgängliga om svårhanterliga situationer skulle uppstå på arbetsplatsen. När en före detta DV-brukare når anställning kan vissa stödfunktioner finnas via Arbetsförmedlingen men inte i samma utsträckning som DV-handledarna kunnat erbjuda under projektiden.

Försäkringskassan kan se att ett förlängt stöd vid anställning skulle kunna minska riskerna för att en anställning upphör med anledning av till exempel ändrade förutsättningar eller missförstånd på arbetsplatsen. Vid ett förlängt stöd skulle en situation som uppstått kunna omhändertas på plats och anställningen fortsätta. Detta stöd skulle kunna minska riskerna för att individer ”går runt” mellan kommun, Arbetsförmedling och Försäkringskassa.

I de fyra ärenden där förlängda stödet erbjudits har två haft stort behov av stöd medan övriga inte varit i behov av något stöd alls.

Arbetet med att organisera och utveckla denna stödsats, utan bistånd, kommer fortsätta inom Funktionsstödsförvaltningen i Malmö stad även efter avslutat projekt.

Corona-pandemins påverkan och effekter

Make it: work bedrevs mitt i pågående Corona-pandemi. Detta innebar att planeringen behövde anpassas för att minska risken för smittspridning. Bland annat så minskades deltagarantalet på gruppträffarna i arbetsnärmande programmet. För att det totala antalet deltagare i projektet inte skulle bli alltför få hölls i stället ett större antal arbetsnärmande program men med färre deltagare per grupp i stället.

Möjligheten att erbjuda deltagarna digitala gruppträffar undersöktes och det konstaterades att majoriteten av deltagarna saknade kunskaper i att hantera digitala mötesverktyg. Kunskapen om digitala verktyg upplevs generellt som låg hos målgruppen. En ökad kunskap skulle öka självständigheten och möjligheterna till att ta del av de digitaliserade samhällsfunktionerna.

Däremot har de individuella mötena med deltagaren, DV och FK kunnat hållas digitalt. En förutsättning för att kunna genomföra digitala möten har varit att DV tillhandahållit möteslokal, digital utrustning och sett till att uppkopplingar, ljud och bild fungerat tillfredsställande. En positiv effekt har varit att projektmedarbetarna har sparat in viss transporttid. Om DV och FK tillsammans med deltagaren gör bedömningen att ett digitalt möte blir av samma kvalitet som ett fysiskt möte så kommer digitala möten hållas även efter pandemins slut. Att använda digitala möten, utan transporttider, innebär att fler gemensamma avstämningar kan komma till stand.

I början av projektet försvårade inte Corona-pandemin möjligheterna att skapa samarbeten med arbetsgivare i samma utsträckning som förväntat. Under senare hälften av 2021 och början av 2022 var effekten betydligt mer påtaglig vilket medfört en viss fördröjning för deltagarna att komma i gång på enskilda platser.

För att minimera smittspridningen begränsades till viss del möjligheten för DV-brukare att byta daglig verksamhet under Corona-pandemin. Möjligheten att ha DV i två olika verksamheter togs under en period bort. Deltagare i Make it: work som delat sin sysselsättning mellan gruppverksamhet och enskild plats valde i något fall att avstå från den enskilda platsen vilket ledde till att vägen mot arbete delvis bromsades upp.

Trots Corona-pandemins effekter har resultatet av Make it: work bara påverkats marginellt tack vare ett lösningsfokus hos såväl deltagare som projektmedarbetare.

Framgångsfaktorer – reflektioner från projektet

En dag per vecka har samtliga projektmedarbetare träffats för arbetsmöten, fysiskt eller digitalt. Dessa möten har bland annat ägnats åt praktiska göromål, till exempel boka mötestider och planera för projektet som helhet. Genom dessa möten har man också fått inblick i varandras uppdrag och vilka utmaningar och möjligheter som finns inom DV och FK. En respekt för varandras roller har funnits sedan tidigare men att arbeta sida vid sida i samma lokaler har gett ytterligare en dimension till samverkansarbetet.

Att gemensamt identifiera deltagare var mer tidskrävande än förväntat men har visat sig vara väl investerad tid för att skapa en gemensam bild av respektive deltagares förutsättningar.

Projektmedarbetarna, samt de två arbetsförmedlare som samarbetat med Make it: work via AF/FK's förstärkta samarbete, har under projekttiden gett uttryck för att den ökade kunskapen om hela sammanhanget, från DV till AF/FK's förstärkta samarbete, gett en ökad meningsfullhet i deras arbete.

Ett positivt sammanhang

Ibland har projektmedarbetarna mötts av en reserverad inställning gentemot statliga myndigheter och kommunala verksamheter. För att motverka detta så har projektmedarbetarna i sina kontakter med deltagarna och deras nätverk i stället visat på de möjligheter som FK och DV faktiskt kan erbjuda på vägen mot arbete. Till exempel är en del i FK's uppdrag att vara behjälpliga i kontakter med vården vid behov och DV kan på ett mer tydligt sätt informera om vägarna mot arbete. Dessutom kan DV erbjuda ett mer kvalitativt stöd än tidigare via det utvecklingsarbete som Make it: work inneburit.

Detta positiva sammanhang har generellt ökat motivationen hos deltagarna och DV-brukare som tidigare varit tveksamt inställda har vågat prova och satsa på att nå arbete.

Fortsatt utvecklingsarbete

Samverkansrutinerna som utarbetats i Make it: work kommer användas i individuella ärenden i ordinarie verksamhet efter projektets avslut. För att bibehålla och säkerställa fortsatt utveckling av samverkan krävs att de övergripande dialogerna förs även i fortsättningen. Forum för detta är inplanerade, bland annat tidigare nämnda referensgruppsmöten.

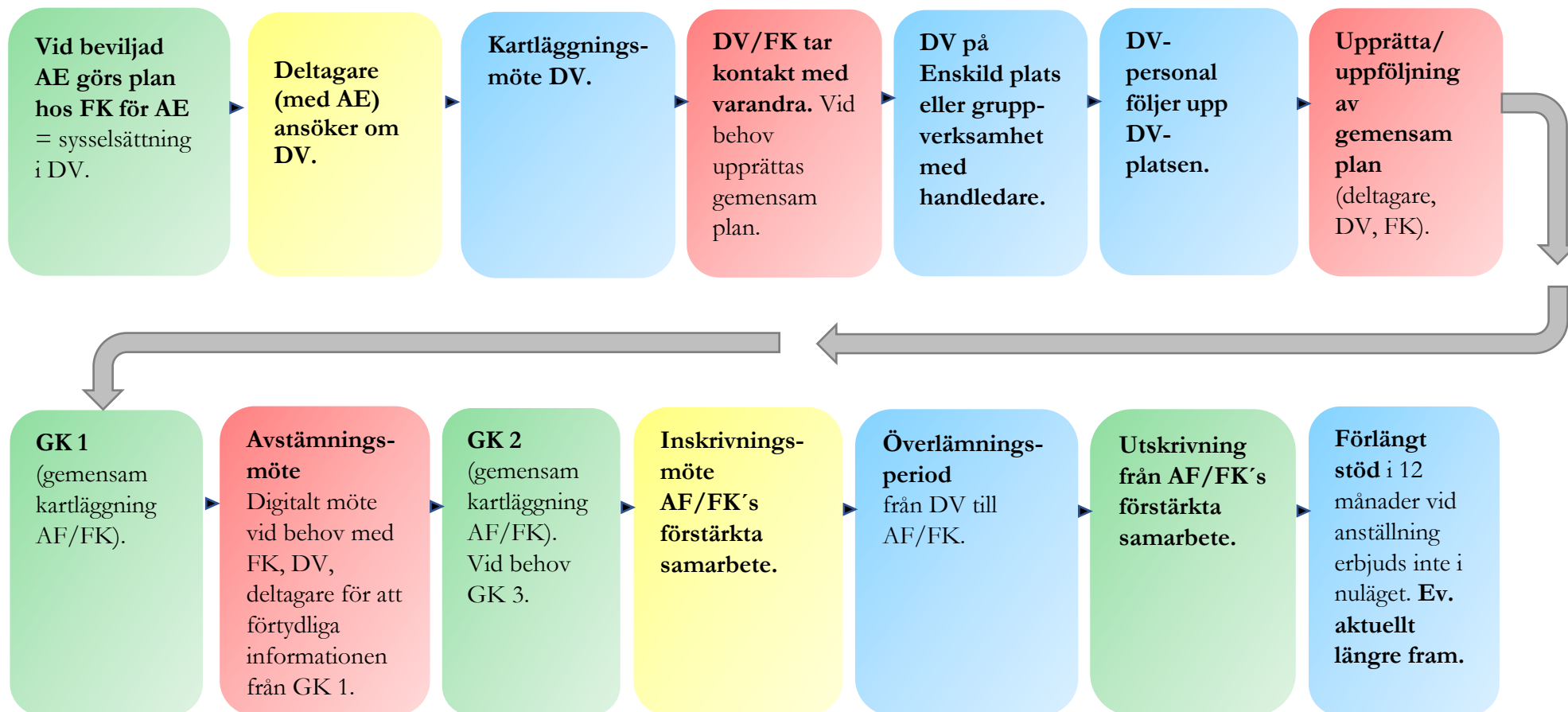
Arbetsnärmande programmet för DV-brukare kommer även fortsättningsvis erbjudas i gruppform såväl som individuellt vid behov. Detta parallellt med att DV-medarbetare kontinuerligt får kunskapshöjande insatser om vägarna mot arbete ger goda förutsättningar för DV-brukare att göra stegförflyttningar mot arbete även efter projektets slut.

Make it: work har klargjort vikten av att DV-brukare redan vid DV-insatsens uppstart får information om vägarna mot arbete och att detta beaktas och följs upp i de individuella planeringarna. DV's och FK's medarbetare har en viktig roll i att uppmuntra och stödja detta. Fokus kommer inte enbart bestå i att delta i AF/FK's förstärkta samarbete utan även att göra stegförflyttningar inom DV, till exempel från gruppverksamhet med handledare till enskild plats. Dessa mer riktade, samordnade planeringar mot arbetsmarknaden mellan deltagaren, FK och DV kräver ett mer aktivt "coachande", till exempel vid uppföljningsmöten både internt inom DV men även gemensamt med FK och AF.

För de deltagare som på sikt är aktuella för enskild plats inom DV, men där förutsättningarna behöver kartläggas mer grundligt, kan det vara aktuellt att vara sysselsatt i en av DV's arbetsinriktade gruppverksamheter med handledare under en period. Under 2022 har DV planerat starta nya verksamheter av detta slag. I dessa kommer ett antal platser vikas för ovan nämnda typ av kartläggningar. Resultatet förväntas underlätta matchningen mot lämplig arbetsplats/enskild plats och därmed skapa ännu bättre förutsättningar för att kunna göra stegförflyttningar mot arbete.

För att komma ut i arbetslivet krävs samarbete med arbetsgivare. Att anskaffa enskilda platser kan vara tidskrävande och arbetet med att utveckla mer effektiva och strukturerade metoder för att attrahera arbetsgivare kommer vara ständigt pågående.

Lokalt arbetsdokument 2022-03-31. Samverkansprocess för stegförflyttningar mot arbete för personer som har aktivitetsersättning och är aktuella för daglig verksamhet enligt LSS i Malmö stad. Förtydligande av varje steg finns under översikten.

FK = Försäkringskassan **DV = daglig verksamhet**

EP = enskild plats i DV **AF = Arbetsförmedlingen**

AE = aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga

Deltagare = person aktuell för samverkan FK/DV

DV's Arbetsnärmande program

-Erbjuds i olika faser utifrån behov.

-Olika varianter beroende på syftet.

Förtydligande av stegen

Vid beviljad AE görs plan hos FK för AE = sysselsättning i DV

Deltagare (med AE) ansöker om DV.

Deltagaren ansöker om LSS-insatsen daglig verksamhet hos LSS-myndigheten i Malmö. Handläggningstiden kan vara upp till 3 månader. Om insatsen beviljas kommer deltagaren upp på DV's kö-lista och kallas till kartläggningsmöte av arbetskonsulent i DV.

Kartläggningsmöte DV

Med arbetskonsulent + handledare för enskild plats vid behov.

Följande tas upp under mötet:

- Vad står i beslutet om/planen för AE från FK?
- Om deltagaren samtycker till att DV samverkar med FK så ringer arbetskonsulent FK under mötet. Deltagaren kan då lämna muntligt samtycke direkt till FK. Om FK inte nås under mötet lämnar arbetskonsulent meddelande om önskad kontakt alternativt ringer upp FK vid senare tillfälle enligt rutinen i nästa steg.
- Nätverkskarta fylls i för att skapa en överblick över deltagarens nätverk. Använd FK/DV's gemensamma underlag.
- Är det aktuellt med enskild plats eller gruppverksamhet?
- Är det aktuellt att erbjuda arbetsnärmande programmet nu eller längre fram i planeringen?

DV/FK tar kontakt med varandra.

Vid behov upprätta gemensam plan.

Om kontakt inte nåtts i föregående steget ringer DV till FK och informerar om att DV önskar ta del av FK's underlag. DV preciserar vilken typ av underlag man önskar ta del av, till exempel:

- läkarutlåtande om hälsotillstånd (LOH).
- sammanfattande dokument från tidigare deltagande i AF/FK's förstärkta samarbete.
- information om deltagarens tidigare praktik- och arbetslivserfarenheter.

DV informerar FK om deltagarens telefonnummer. FK tar sedan kontakt med deltagaren för att inhämta samtycke. Därefter återkopplar FK till DV. Om samtycke lämnats kan FK låta DV ta del av FK's underlag. Dialog förs om det finns behov av gemensam planering redan vid uppstart av DV-insatsen.

Om behov finns bokas ett fysiskt eller digitalt möte med deltagaren, DV och FK för att **upprätta gemensam planering** inför uppstart av DV samt komplettering av **nätverkskartan**. Den gemensamma planeringen ligger till grund för Genomförandeplanen i DV.

När LSS-myndigheten beviljat LSS-insatsen daglig verksamhet skickas en beställningstext till arbetskonsulent i DV. Arbetskonsulentens roll är att via beställningstexten och möten kartlägga personens förutsättningar för att sedan tilldela lämplig plats i daglig verksamhet.

I de fall där brukaren har aktivitetsersättning är det av vikt att arbetskonsulenten får kännedom om planeringen för aktivitetsersättningen. Deltagaren kan i vissa fall ha svårigheter i att själv återge denna planering. Samtycke krävs för att arbetskonsulent ska kunna kontakta FK i frågan. FK brukar även ha tillgång till relevant information om tidigare arbetsmarknadsrelaterade insatser (till exempel dokumentation från tidigare insatser via AF/FK) som oftast inte framgår i tillräcklig utsträckning i beställningstexten från LSS-myndigheten.

DV på Enskild plats eller gruppverksamhet med handledare.

Efter kartläggningsmöte i DV erbjuds deltagaren studiebesök och praktikperiod om fyra veckor i en gruppverksamhet med handledare eller enskild plats. Om praktiken faller väl ut fortsätter deltagaren i den aktuella verksamheten. Om praktiken inte faller väl ut erbjuds annan verksamhet.

DV-personal följer upp DV-platsen.

Arbetskonsulent eller handledare för enskild plats följer upp utvecklingen av deltagarens sysselsättning. Om det framkommer att det finns ett behov av en annan verksamhet för att utvecklas mot arbete undersöks möjligheterna till att byta verksamhet (annan gruppverksamhet med handledare eller enskild plats).

Upprätta/uppföljning av gemensam plan.

Arbetskonsulent eller handledare för enskild plats i DV och FK kontaktar varandra för att stämma av om det finns behov av att upprätta/följa upp den gemensamma planeringen och vid behov boka mötestid för detta. Om FK uppmärksammar behov av ett avstämningsmöte så kallar FK deltagaren till mötet. Om DV uppmärksammar behovet så kallar DV deltagaren till mötet. Vid behov kan handledare för den dagliga verksamhet där deltagaren är sysselsatt delta eller en annan nyckelperson i deltagarens nätverk, till exempel god man, boendepersonal etc.

Om det framkommer vid mötet att det är aktuellt med AF/FK's gemensamma kartläggning (GK) så inhämtar FK samtycke, bokar en tid och kallar deltagaren och DV. En GK kan med fördel genomföras tidigt i processen för att skapa en tydlig målbild och ökad motivation samt bidra till att våga prova vägen mot arbete.

Deltagaren själv har också rätt att begära en GK. En impuls lämnas då till handläggaren på FK av deltagaren eller av DV om deltagaren önskar det.

Om det inte är aktuellt med GK så görs en planering för fortsatt utveckling inom DV. Den gemensamma planeringen ligger till grund för deltagarens Genomförandeplan i DV.

GK 1 (gemensam kartläggning AF/FK)

Gemensam kartläggning är en nationell samverkansrutin i överenskommelse mellan AF och FK.

Möte med deltagaren, AF, FK och arbetskonsulent eller handledare för enskild plats. Vid behov kan även handledare för den dagliga verksamhet där deltagaren är sysselsatt delta. Även andra personer i deltagarens nätverk kan delta t.ex. god man, boendepersonal eller vården.

Information ges om syftet med och förutsättningarna för AF/FK's förstärkta samarbete. Deltagaren redogör för sina förutsättningar och tidigare erfarenheter och har möjlighet att ställa frågor (vid behov kan DV-personal ge stöd i detta).

Deltagaren, FK eller DV kan vid behov boka ett avstämningsmöte innan det är aktuellt med GK 2.

Om det inte är aktuellt med GK 2 eller inskrivning i AF/FK's förstärkta samarbete har deltagarens utvecklingsområden identifierats vid GK 1. Detta ligger sedan till grund för Genomförandeplanen i DV.

Avstämningsmöte

Digitalt möte vid behov med FK, DV, deltagare för att förtydliga informationen från GK 1.

Om FK, DV eller deltagaren ser ett behov av förtydligande av vad som framkommit under GK 1 kan FK/DV ta kontakt med varandra för att diskutera om ett möte av denna typ kan vara motiverat för att möjliggöra en stegförflyttning mot arbete. Om behovet finns kallar DV deltagaren till mötet. DV tillhandahåller lokal och digital utrustning.

GK 2 (gemensam kartläggning AF/FK) Vid behov GK 3.

Möte med deltagaren, Arbetsförmedlingen, FK och arbetskonsulent eller handledare för enskild plats (även andra aktörer kan delta t.ex. god man, boendepersonal eller vården). Vid behov kan även handledare för den dagliga verksamhet där deltagaren är sysselsatt delta.

Dialog kring om det är aktuellt med inskrivning i AF/FK's förstärkta samarbete. Om beslut tas att deltagaren ska skrivas in så ger DV och AF information om deras samarbete under övergångsperioden från DV till förstärkta samarbetet. Till exempel kan DV medverka vid uppföljningar på arbetsplatsen. Be om muntligt samtycke till att AF och DV kan ha kontakt under denna övergångsperiod. DV informerar om att deltagaren kan ha kvar sin plats i den specifika dagliga verksamhet den är sysselsatt i under 4 veckor från startdatumet av arbetsträningsplatsen som anordnas av AF. Efter dessa 4 veckor avslutas platsen i den specifika dagliga verksamheten. Möjlighet finns att ha insatsen DV "vilande" i ytterligare 3 månader. Arbetskonsulent ombesörjer att avbrott i verkställighet för DV-insatsen tillämpas. Om det inom denna period blir aktuellt att återgå till DV behöver deltagaren inte ansöka om DV-insatsen hos LSS-myndigheten.

Om ytterligare faktorer behöver beaktas kan även ett GK 3 bokas.

Om det inte är aktuellt med GK 3 eller inskrivning i AF/FK's förstärkta samarbete har deltagarens utvecklingsområden identifierats vid GK 1 och GK 2. Detta ligger sedan till grund för Genomförandeplanen i DV.

Inskrivningsmöte **AF/FK's förstärkta samarbete**

Arbetsförmedlare kallar deltagaren till möte för inskrivning på Arbetsförmedlingen och AF/FK's förstärkta samarbete. Förstärkta samarbetet syftar till att klargöra förutsättningarna för arbete och eventuella behov av anpassningar.

Överlämningsperiod

från DV till AF/FK

Under överlämningsperioden kan dv-handledare informera arbetsförmedlaren om erfarenheter gjorda inom DV och vid behov göra gemensamma uppföljningar på arbetsplatsen.

Om det inom överlämningsperioden blir aktuellt att återgå till DV behöver deltagaren inte göra en ny ansökan om DV-insatsen. När överlämningsperioden löpt ut (se delsteg GK 2) tar arbetskonsulent kontakt med LSS-myndigheten för att informera om att det är aktuellt med avslut av DV-insatsen.

Utskrivning från AF/FK's förstärkta samarbete

Vid utskrivning från AF/FK's förstärkta samarbete har förutsättningarna för arbete klargjorts (0%, 25%, 50%, 75% eller 100%) och behov av anpassningar har identifierats. Deltagaren har då nått en anställning, påbörjat studier eller är arbetssökande.

Om bedömningen är att det inte finns någon arbetsförmåga (eller partiell arbetsförmåga) kan det åter bli aktuellt att ansöka om DV-insats via LSS-myndigheten. Vid kartläggningsmöte DV ber AK om skriftligt samtycke för att kontakta FK och kan då ta del av ett sammanfattande dokument från AF/FK's förstärkta samarbete. I denna sammanfattning finns deltagarens utvecklingsområden definierade och kan ligga till grund för Genomförandeplanen i DV.

Förlängt stöd vid anställning
erbjuds i 12 månader

2022-03-31 Förlängt stöd vid anställning är fortsatt under utveckling och erbjuds inte i nuläget. Detta delsteg kommer revideras längre fram.

Utförs av ??? i Malmö stad??? och erbjuder ett stöd under 12 månader både för deltagaren och arbetsgivaren. Skriftligt samtycke krävs från deltagaren. Stöd erbjuds inom följande områden:

- Utformning av pedagogiska hjälpmedel på arbetsplatsen. (Arbetsförmedlingen har möjlighet att utreda behovet av fysiska hjälpmedel/anpassningar av arbetsmiljö om lönebidrag finns).
- Råd och stöd vid anpassningar av nya arbetsuppgifter.
- Råd och stöd vid förändringar på arbetsplatsen.
- Kontakt med arbetsgivare eller kollegor.
- Vid behov kontakt med god man/företrädare/andra stödpersoner
- Tipsa om kompletterande stödinsatser vid behov.

DV's Arbetsnärmande program

- Erbjuds i olika faser utifrån behov.
- Olika varianter beroende på syftet.

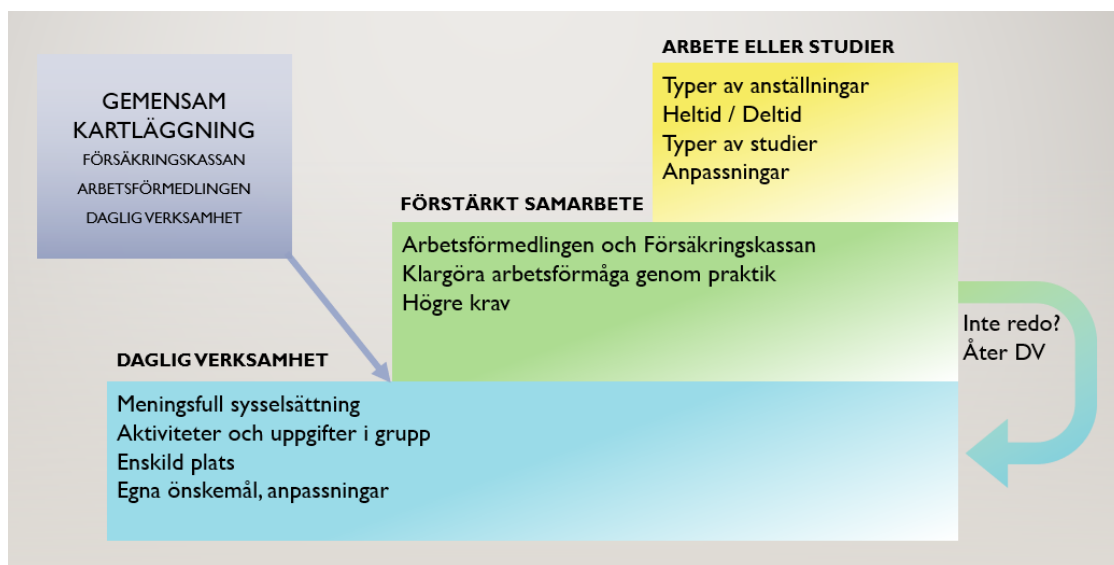
Bedrivs av DV i gruppform eller individuellt utifrån deltagarens behov. Består av 4-6 tillfällen á 1-1,5 timme i DV's lokaler.

Innehåll:

- arbetslivskunskap
- samtal om förutsättningarna för att kunna nå ett arbete
- information om vägarna mot arbetsmarknaden
- ramarna för AE och AF/FK's förstärkta samarbete

Vägen från daglig verksamhet mot arbetsmarknaden

En guide för medarbetare inom LSS

Funktionsstödsförvaltningen 2022-03-31

Version 1.1

Informationen i detta häfte är menat att ge LSS-personal en bild över vägar mot arbetsmarknaden för LSS-brukare.

Information som riktar sig till brukare inom LSS finns i broschyren "Daglig verksamhet enligt LSS för dig med lönearbete eller studier som mål".

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet syftar till att erbjuda meningsfull sysselsättning. Om förutsättningar finns ska daglig verksamhet också erbjuda en förberedelse inför arbetsmarknaden, ofta i samarbete med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö stad. Förarbetena till LSS är formulerade enligt följande:

"Verksamheten ska erbjuda den enskilde stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap efter hans önskemål. Ett övergripande mål med insatsen är att utveckla den enskildes möjligheter till arbete på kortare eller längre sikt (se [prop. 1992/93:159](#) s. 90 och 181)."

"Däremot kan verksamheten med fördel utformas så att den bidrar till att öka personens förutsättningar att senare få en anställning i arbetslivet. Det är också angeläget att möjligheten till ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden eller inom Samhall provas regelbundet ([prop. 1992/93:159](#) s. 90)."

Mot arbetsmarknaden

För de brukare i daglig verksamhet som har aktivitetsersättning från Försäkringskassan är steget efter daglig verksamhet Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens förstärkta samarbete. Förstärkta samarbetet har som huvudsyfte att klargöra vilken grad av arbetsförmåga som bedöms finnas. Om arbetsförmågan är partiell, till exempel 75%, så finns det möjlighet att ansöka om 25% aktivitetsersättning.

Följande text ger en överblick över vilka steg som brukare i daglig verksamhet brukar ta på vägen mot arbetsmarknaden.

Ersättningsformer

Vägen mot arbetsmarknaden bestäms oftast av vilken ekonomisk ersättning brukaren har.

Aktivitetsersättning

Den vanligaste ersättningsformen för brukare under 30 år är aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga från Försäkringskassan, mer information finns på www.forsakringskassan.se (sök på aktivitetsersättning). Om brukaren har aktivitetsersättning från Försäkringskassan kan det förekomma att brukaren, daglig verksamhet och Försäkringskassan har gjort en gemensam planering.

Om brukaren har frågor om vägarna till arbetsmarknaden kan man tipsa brukaren/företrädare om att kontakta sin handläggare på Försäkringskassan alternativt be om samtycke från brukaren att dv-personal/arbetskonsulent kontaktar handläggaren.

Sjukersättning

Om brukaren är över 30 år är det vanligt att ersättningen är sjukersättning från Försäkringskassan, mer information finns på www.forsakringskassan.se (sök på sjukersättning). Om brukaren har frågor om vägarna till arbetsmarknaden kan man tipsa brukaren/företrädare om att kontakta Försäkringskassan alternativt be om samtycke från brukaren att dv-personal/arbetskonsulent kontaktar handläggaren.

Ekonomiskt bistånd

Om brukaren inte har ersättning från Försäkringskassan finns det möjlighet att ansöka om ekonomiskt bistånd från Arbetsmarknads-och socialförvaltningen i Malmö stad, mer information finns på malmo.se (sök på ekonomiskt bistånd). Om brukaren har frågor om vägarna till arbetsmarknaden kan man tipsa brukaren/företrädare om att kontakta sin socialsekreterare alternativt be om samtycke från brukaren att dv-personal/arbetskonsulent tar kontakt.

Vägen mot arbetsmarknaden

Om man har **aktivitetsersättning från Försäkringskassan** kan det förekomma att brukaren (med aktivitetsersättning), daglig verksamhet och Försäkringskassan har gjort en gemensam planering. Det är brukligt att stegen mot arbetsmarknaden ser ut enligt följande:

1. Daglig verksamhet i gruppverksamhet med handledare.
För att vara förberedd inför nästa steg finns följande fokusområden:
 - Prova på olika arbetsuppgifter
 - Utföra arbetsuppgifterna självständigt
 - Uthållighet (bla. stå ut med den del arbetsuppgifter som inte upplevs stimulerande)
 - Ha god närvaro
 - Komma i tid och gå hem i tid
 - Meddela sig om man inte kan komma
 - Utöka sin tidsomfattning
 - Socialt samspel/samarbeta
 - Följa den planering som brukaren själv varit med och utformat. Denna planering kan med fördel föras in i brukarens genomförandeplan.
2. Brukaren deltar i daglig verksamhets arbetsnärmande program.
Intresseanmälan görs till Enskilda platser via ep@malmo.se.
3. Enskild plats via daglig verksamhet. Fortsatt fokus på områdena ovan.
4. Gemensam kartläggning med brukaren, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och daglig verksamhet (arbetskonsulent/handledare). Såväl brukaren som handläggaren på Försäkringskassan kan initiera en gemensam kartläggning. Försäkringskassan sammankallar men brukaren måste lämna sitt samtycke till Försäkringskassan för att gemensam kartläggning ska bokas.

Dessa möten brukar innehålla följande:

- Information om syftet med Arbetsförmedlingen/Försäkringskassans förstärkta samarbete (klargöra arbetsförmåga genom arbetsträning eller studiemotiverande program, klarlägga stödbehov samt hur många timmar brukaren eventuellt skulle kunna lönearbeta).
- Information om hur samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ser ut.

- Avstämning av hur det fungerar för brukaren i daglig verksamhet i dagsläget (styrkor/utvecklingsområden/allmänna förutsättningar).
- Samtal om det är aktuellt att skrivas in i förstärkta samarbetet nu/inom kort eller om det är vissa områden som behöver utvecklas ytterligare inom daglig verksamhet först. Om man kommer fram till att det kan vara gynnsamt att ha daglig verksamhet ett tag till så kan en ny gemensam kartläggning bokas längre fram för att åter ta upp frågan om deltagande i förstärkta samarbetet.

Om brukaren inte skrivs in i förstärkta samarbetet är tanken, vid avslutad gemensam kartläggning, att brukaren ska få med sig en plan för vad som ytterligare behöver tränas på inom daglig verksamhet för att bli redo för det förstärkta samarbetet.

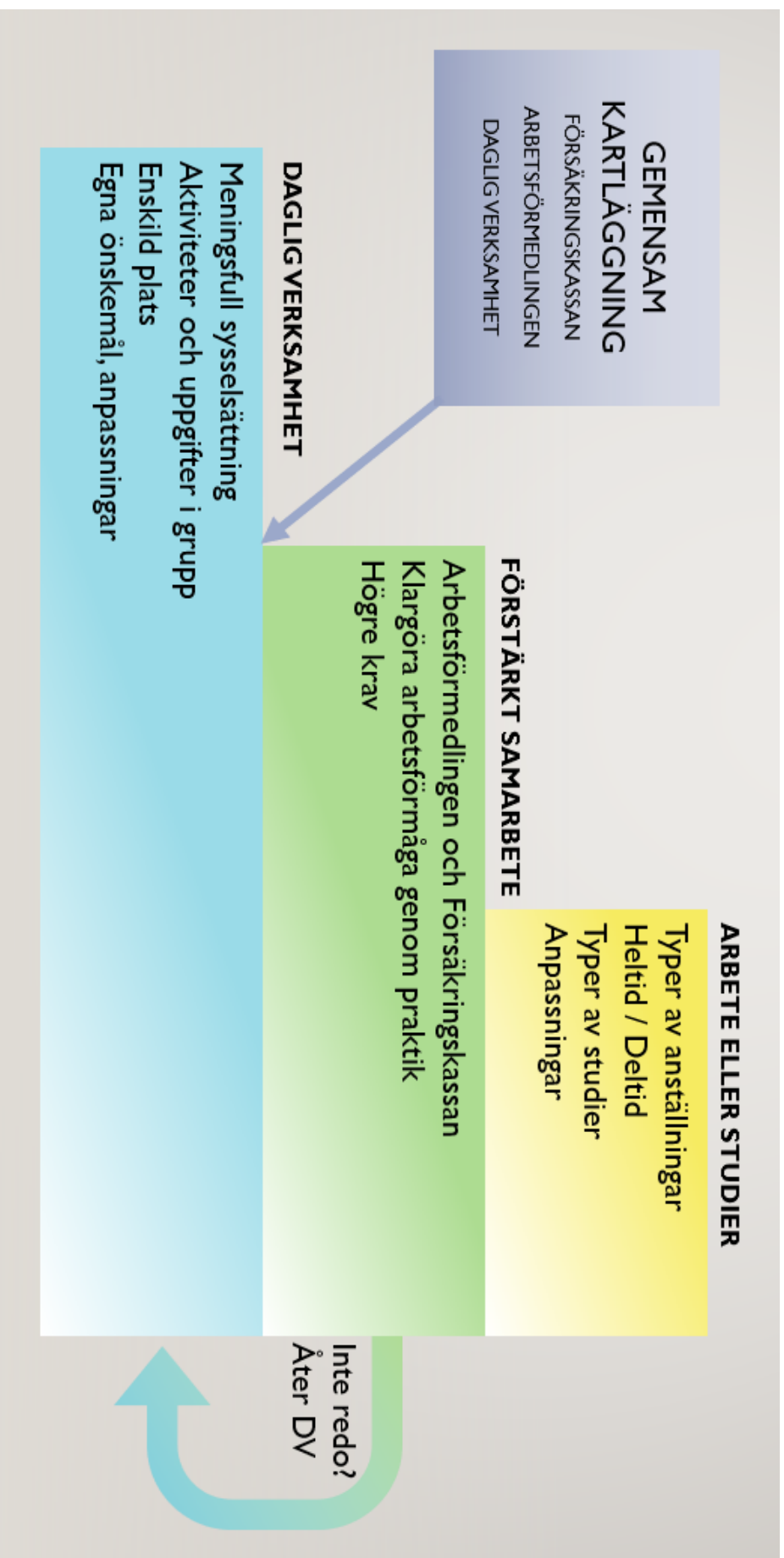
5. Delta i Arbetsförmedlingen/Försäkringskassans förstärkta samarbete (klargöra arbetsförmåga genom arbetsträning/studiemotiverande program). Daglig verksamhets handledare från enskilda platser kan vara delaktiga under en övergångsperiod.

Delmål inom daglig verksamhet mot arbetsmarknaden

Stegen ovan kan ibland delas upp i delmål utifrån individuella förutsättningar. Delmål mot arbetsmarknaden kan vara att:

- Göra gemensam planering med brukaren, Försäkringskassan och daglig verksamhet.
- Delta i daglig verksamhets arbetsnärmande program där brukaren får information om villkoren för aktivitetsersättningen, Försäkringskassans roll samt arbetsmarknadskunskap. Syftet med arbetsnärmande programmet är att erbjuda förberedelse inför enskild plats och att underlätta för att ta steg in på arbetsmarknaden. Vid intresse tas kontakt med Enskilda platser via ep@malmo.se.
- Utöka tidsomfattningen.
- Byta daglig verksamhet från mindre kravfylld till mer kravfylld gruppverksamhet med handledare, möjlighet till delad plats i övergångsfas.
- Byta från gruppverksamhet med handledare till enskild plats, möjlighet till delad plats i övergångsfas.

Stegen – mot arbetsmarknaden

Enskild plats – en väg till arbete

Information till dig som är arbetsgivare

Malmö stad

Behövs ett par "extra händer"?

Enskild plats är en form av daglig verksamhet. Det är en praktik som ska ge erfarenhet av arbetslivet genom sysselsättning på en arbetsplats samtidigt som arbetsplatsen "får ett par extra händer". Praktiken är inte tidsbestämd. Personer som har enskild plats har arbetsuppgifter utifrån sin förmåga.

Vad är Daglig verksamhet?

Daglig verksamhet är en sysselsättningsform för personer med funktionsnedsättning och är en rättighet enligt LSS, lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade.

För de flesta människor är det viktigt att ha en meningsfull sysselsättning och att ingå i en gemenskap. Personer som har en funktionsnedsättning kan ha svårt att få ett arbete. Daglig verksamhet syftar till att stötta personer mot arbetsmarknaden.

Handledare erbjuder stöd

Handledare från daglig verksamhet erbjuder kontinuerligt stöd både till arbetsplatsen och till personen som har enskild plats. Om behov finns kan handledaren vara med på arbetsplatsen. Detta för att säkerställa att det blir en bra start.

Efter de första fyra veckorna hålls ett uppföljningsmöte. Om alla parter är nöjda med samarbetet så löper praktiken på. Personer som har enskild plats är försäkrade genom Malmö stad.

För somliga blir det aktuellt att ta ett steg närmre arbetsmarknaden. Ofta gör då personen en planering tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och daglig verksamhet. Om arbetsplatsen fortsatt är intresserad av samarbetet förlängs det.

För de personer inom målgruppen som nått anställning har det oftast skett med stöd från Arbetsförmedlingen. Vid anställning erbjuds även förlängt stöd från daglig verksamhets handledare i upp till ett år.

Ulrik Ekheim, arbetsledare på företaget DCL:

"Jag upplever att samarbetet är gynnsamt, både för personen som kommer till oss genom **Enskild plats** och **för företaget**. Det blir en "win-win- situation."

Samarbetspartners

- Coop
- Räddningstjänsten Syd
- Granit
- DCL
- 7-Eleven
- Linnéskolan (skolbespisning)
 - Ica
- Örehus fastighetsförvaltning
 - Moomsteatern
 - Antpac
- Äldreboende, Malmö stad
 - Julia
 - CRC
- Jägersro hunddagis
 - TGR Triangeln
- Miljöförvaltningen
 - Myrorna
 - MKB
- Skånes Stadsmission
- Stadsbiblioteket, Malmö stad
 - Lodjurets hunddagis
 - Ebbas Skafferi
 - Willys
- RF Bergs förskola, Malmö stad
 - Salong Syster Lyster
 - Salong Varvet
- Per Albin Hanssons födelsehem
 - Friskis och Svettis
 - Comfort Hotell
- Stadshusets restaurang
 - Hemmakväll
 - Erikshjälpen
 - Fruktpågarna
 - Bellevue Conditori

- Intresserad av att erbjuda **Enskild plats** på ditt företag/verksamhet?
- Vill du veta mer om samarbetet?

Kontakta oss:

E-post: ep@malmo.se

Telefon: 0766-33 22 91

malmo.se/dagligverksamhet

Daglig verksamhet – din väg mot studier eller lönearbete

Daglig verksamhet – ett steg mot lönearbete eller studier

Om du har intellektuell funktionsnedsättning, autismspektrumtillstånd eller förvärvad hjärnskada kan du ha rätt till sysselsättning genom daglig verksamhet enligt LSS, lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Daglig verksamhet kan vara ett steg mot lönearbete eller studier.

**Ulrik Ekheim,
arbetsledare, DCL:**

"Jag upplever att samarbetet är gynnsamt, både för personen som kommer till oss genom Enskild plats och för företaget. Det blir en "win-win-situation."

Du ansöker om daglig verksamhet hos din biståndshandläggare på LSS-myndigheten. Kontaktuppgifter finns på malmo.se eller ring Kontaktcenter 040 – 34 10 00 och be att få prata med en biståndshandläggare för LSS.

När du har fått veta att du har rätt till daglig verksamhet får du träffa en arbeidskonsulent. Tillsammans med arbeidskonsulenten görs en planering.

Första steget är att komma igång med sysselsättning i daglig verksamhet.

Det finns grupper på arbetsplatser där det alltid finns en handledare från daglig verksamhet. Tillsammans med handledaren kan du testa på olika arbetsuppgifter i din takt.

Exempel på arbetsplatser är caféer, butiker, lager och förpackning.

Om du är redo att arbeta mer självständigt är det aktuellt med enskild plats. Enskild plats är en praktik där en anställd på företaget står för den dagliga handledningen.

Dessutom finns handledare från daglig verksamhet som kan vara med under uppstarten. Därefter besöker handledaren din arbetsplats ungefär en gång i månaden.

Arbetsnärmande program

Under tiden du har daglig verksamhet kan du vara med i det arbetsnärmande programmet. Vi pratar om det mesta som handlar om arbete, till exempel regler på jobbet och om vilka som kan vara inblandade på vägen till lönearbete eller studier.

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

När det är dags att ta ytterligare ett steg närmre lönearbete eller studier görs en planering tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsmarknads- och Socialförvaltningen, Arbetsförmedlingen och arbetsplatsen.

**Vill du veta mer om enskild plats och det
arbetsnärmande programmet?**

Kontakta oss:

E-post: ep@malmö.se

Telefon: 0766—33 22 91

